

Nowe przepisy o obywatelstwie luksemburskim

polskie tłumaczenie fragmentów tekstu ustawy nr 5620
z 23 października 2008 r. opublikowanej w Memoriale A z dnia 27 października 2008 r.
a obowiązującej od dnia 1 stycznia 2009 r.
wraz z oficjalnym komentarzem pochodzącym z internetowego portalu Ministerstwa
Sprawiedliwości Wielkiego Księstwa Luksemburga

(http://www.mj.public.lu/nationalite/nouveau_droit/index.html)

Uwaga!

Wersja polska tekstu **nie jest oficjalnym**, zaakceptowanym przez Ustawodawcę tłumaczeniem. Ma ona w związku z tym jedynie charakter pogładowy i **nie może być wykorzystywana do celów prawnych**. Jedynie tekst źródłowy ustawy w jęz. francuskim stanowi podstawę prawną.

© na tekst oryginału: Ministère de la Justice du Grand-Duché de Luxembourg

© na tłumaczenie polskie: Agnieszka Bartczak & polska.lu asbl

Kopiowanie i cytowanie tak w części jak i w całości dozwolone pod warunkiem podania źródła.

I. Tło reformy

Celem nowej ustawy o obywatelstwie luksemburskim jest dostosowanie przepisów o obywatelstwie do zmian, które zaszły w luksemburskim społeczeństwie w ostatnich dziesięcioleciach, oraz przyczynienie się do dalszej integracji cudzoziemców zamieszkałych w Luksemburgu.

Równoległe do rozwoju gospodarczego kraju i europejskiego wymiaru stolicy Wielkiego Księstwa, liczba osób nieposiadających obywatelstwa luksemburskiego w naszym kraju znacznie wzrosła i przekracza obecnie 40% całkowitej liczby ludności.

O ile wielu z tych cudzoziemców przebywa w naszym kraju tylko przez kilka lat, inni zdecydowali się tu osiedlić i chcieliby, w drodze nabycia luksemburskiego obywatelstwa, dowieść swej więzi z Luksemburgiem i woli zintegrowania się z naszą wspólnotą narodową, pragnąc jednocześnie zachować, w formie swojego dotychczasowego obywatelstwa, związki z ojczyzną i kulturą swoich przodków. Chodzi dziś przede wszystkim o dzieci i wnuki imigrantów, którzy przybyli do pracy w naszym kraju w drugiej połowie XX w.

Projekt nowelizacji ustawy o obywatelstwie luksemburskiej był zapowiedziany w programie rządu z sierpnia 2004 r. W oświadczeniu rządowym premier podkreślił: „Integracja i spójność: ten podwójny wymóg jest bardzo widoczny w naszym współistnieniu z nie-Luksemburczykami. Nie może być między nami przepaści. Luksemburczycy powinni zaoferować cudzoziemcom integrację, a oni powinni tę ofertę przyjąć. (...) Chcemy zatem wprowadzić podwójne obywatelstwo. To nas bardziej do siebie zbliży, zachęci do wspólnego funkcjonowania, bez konieczności rezygnacji z nie-luksemburskiej części życia przez tych, którzy dostaną luksemburski paszport. Chcemy zaproponować więcej kursów języka luksemburskiego. Wielu nie-Luksemburczyków pragnie dobrze poznać nasz język (...), by lepiej się zintegrować: oferta integracji idzie w parze z ofertą nauki języka luksemburskiego.”

Dnia 13 października 2006 r. Minister Sprawiedliwości przedłożył Izbie Deputowanych projekt ustawy o obywatelstwie luksemburskim (dokument parlamentarny nr 5620). Głosowanie w Izbie nad tym tekstem odbyło się dnia 15 października 2008 r. Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim (opublikowana w Dzienniku Ustaw A nr 158 z dnia 27 października 2008 r.) wchodzi w życie dnia 1 stycznia 2009 r.

II. Nabycie obywatelstwa luksemburskiego przez pochodzenie

A. Nabycie obywatelstwa luksemburskiego przez urodzenie (art. 1)

1. Urodzenie z rodzica luksemburskiego

Dziecko urodzone, nawet za granicą, z rodzica luksemburskiego, jest Luksemburczykiem, o ile spełnione są następujące dwa warunki:

1. pochodzenie dziecka zostało ustalone przed ukończeniem przez dziecko 18 roku życia;
2. rodzic był Luksemburczykiem w momencie ustalenia pochodzenia.

Jeżeli wyrok sądowy ustalający pochodzenie został wydany po śmierci ojca lub matki, dziecko jest Luksemburczykiem, o ile jego rodzic posiadał obywatelstwo luksemburskie w chwili zgonu.

2. Podwójne urodzenie w Luksemburgu

Ustawodawca przewidział nowy przypadek nabycia obywatelstwa luksemburskiego przez pochodzenie, oparty na prawie ziemi.

Dziecko urodzone w Wielkim Księstwie z rodziców nie-Luksemburczyków, którego jedno z rodziców (ojciec lub matka) urodziło się w Wielkim Księstwie, posiada obywatelstwo luksemburskie.

Przepis ten ma zastosowanie nie tylko do dzieci urodzonych po wejściu w życie ustawy z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim (od dnia 1 stycznia 2009 r.), lecz także do tych, które nie ukończyły 18 roku życia w chwili wejścia w życie wspomnianej ustawy.

Podsumowując, dziecko urodzone dnia 1 stycznia 1991 r. lub później posiada obywatelstwo luksemburskie, o ile:

1. urodziło się na terytorium Luksemburga, oraz
2. co najmniej jedno z jego rodziców nie-Luksemburczyków także urodziło się na terytorium Luksemburga.

3. Pojedyncze urodzenie w Luksemburgu

Dziecko uzyskuje obywatelstwo luksemburskie przez pojedyncze urodzenie w trzech przypadkach:

1. dziecko urodzone w Wielkim Księstwie z nieznanymi rodzicami: w przypadku dziecka znalezione w Wielkim Księstwie obowiązuje domniemanie urodzenia na terytorium Luksemburga, o ile nie przedstawiono dowodu przeciwnego;
2. dziecko urodzone w Wielkim Księstwie nieposiadające obywatelstwa ze względu na to, że jego rodzic (rodzice) są bezpaństwowcami;
3. dziecko urodzone w Wielkim Księstwie z rodziców cudzoziemców, w przypadku którego przepisy innych krajów nie pozwalają na przekazanie obywatelstwa żadnego z rodziców: rodzice powinni przedstawić dowód na to, że ich ustawodawstwa krajowe nie pozwalają na przekazanie dzieciom ich obywatelstwa.

B. Nabycie obywatelstwa luksemburskiego w drodze przysposobienia (art. 2 ust. 1)

Małoletni przysposobiony przez Luksemburczyka uzyskuje obywatelstwo luksemburskie.

Nowością jest rezygnacja ze zróżnicowanego traktowania różnych rodzajów przysposobienia. Innymi słowy, przysposobienie pełne i niepełne są traktowane na równi w zakresie przekazania obywatelstwa luksemburskiego przysposobionym dzieciom.

C. Nabycie obywatelstwa luksemburskiego w drodze zmiany obywatelstwa przez rodzica lub przysposabiającego (art. 2 ust. 2)

Obywatelstwo luksemburskie uzyskuje:

1. małoletni, którego rodzic lub przysposabiający nabywa lub odzyskuje obywatelstwo luksemburskie, oraz
2. małoletni, którego rodzic lub przysposabiający uzyskał obywatelstwo luksemburskie na podstawie ust. 1.

D. Działanie wsteczne (art. 32)

Artykuły 1 i 2 mają zastosowanie nawet do osób urodzonych przed wejściem w życie ustawy, a zatem przed dniem 1 stycznia 2009 r., jeżeli osoby te w tym dniu nie ukończyły jeszcze 18 lat.

Oba artykuły mają zastosowanie nawet wówczas, gdy zdarzenia i czynności prowadzące do nabycia obywatelstwa luksemburskiego nastąpiły przed dniem 1 stycznia 2009 r.

Jednocześnie takie stosowanie przepisów nie narusza ważności czynności dokonanych przez zainteresowanego ani praw nabytych przez osoby trzecie na podstawie wcześniej obowiązujących ustaw. Zainteresowany może powoływać się na prawa wynikające z obywatelstwa luksemburskiego od dnia 1 stycznia 2009 r.

E. Ustalenie statusu Luksemburczyka z pochodzenia (art. 3 i 4)

Status Luksemburczyka z pochodzenia ustala się na podstawie:

1. urodzenia z Wielkim Księstwem przed dniem 1 stycznia 1920 r; lub
2. dowodu posiadania statusu Luksemburczyka przez tego z rodziców zainteresowanego, którego obywatelstwo warunkuje jego własne obywatelstwo. Możliwe jest przeprowadzenie dowodu przeciwnego.

III. Dobrowolne nabycie obywatelstwa luksemburskiego

A. Naturalizacja

Status Luksemburczyka można nabyć w drodze naturalizacji. Naturalizacja prowadzi do przyznania cudzoziemcowi wszystkich praw obywatelskich i politycznych związanych ze statusem Luksemburczyka. Naturalizacja wywołuje tylko skutki na przyszłość.

1. Najważniejsze zmiany

Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim w istotny sposób zmienia przepisy o naturalizacji w zakresie warunków, jakie należy spełnić, procedury oraz dróg odwołania. Najważniejsze zmiany można podsumować następująco:

1. dzięki zastosowaniu zasady podwójnego obywatelstwa osoba pragnąca nabyć obywatelstwo luksemburskie nie jest już zobowiązana do zrzeczenia się swego dotychczasowego obywatelstwa;
2. przedłużenie minimalnego wymaganego okresu zamieszkania w kraju z 5 do 7 lat – taki okres gwarantuje dostateczną integrację zainteresowanego z luksemburskim społeczeństwem;
3. uściślenie wymogu dotyczącego znajomości języka:
  - wymóg zdania egzaminu oceniającego znajomość języka luksemburskiego w mowie, co stanowi bardziej obiektywną, neutralną i egalitarną metodę oceny ubiegających się o naturalizację;
  - określenie wymaganego poziomu znajomości języka luksemburskiego (rozumienie języka mówionego i umiejętność wypowiedzi ustnej), co pozwala zapewnić zdolność ubiegających się o naturalizację do uczestniczenia w życiu społecznym i politycznym Luksemburga;
  - zwrot przez państwo opłat za kurs języka luksemburskiego oraz za egzamin oceniający znajomość języka w mowie, na warunkach określonych w rozporządzeniu;
4. obowiązek uczęszczania na kurs wychowania obywatelskiego, który pozwoli ubiegającemu się o obywatelstwo na zdobycie wiedzy o luksemburskich instytucjach i o podstawowych prawach;
5. uściślenie wymogu niekaralności:
  - ustalenie obiektywnych kryteriów pozwalających ocenić, czy ubiegający się o obywatelstwo przedstawia wystarczające gwarancje niekaralności;
  - możliwość zawieszenia postępowania w sprawie naturalizacji w przypadku postępowania karnego;
6. ustanowienie procedury administracyjnej, która ułatwi i przyspieszy załatwianie wniosków o naturalizację:
  - stworzenie jednej procedury dobrowolnego nabycia obywatelstwa luksemburskiego, w związku z czym nie obowiązuje już procedura nabycia tego obywatelstwa przez opcję;
  - bezpośrednie i bezzwłoczne przekazywanie wniosku o naturalizację przez gminy do Ministerstwa Sprawiedliwości, z pominięciem biur komisarzy okręgowych;
  - zniesienie procedury zasięgania opinii rad gminnych i Rady Państwa;
  - postępowanie administracyjne prowadzone na poziomie Ministerstwa Sprawiedliwości (*Service de l'Indigénat*);

- obowiązek podjęcia decyzji w terminie 8 miesięcy od dnia złożenia wniosku o naturalizację;
- skuteczność naturalizacji od dnia decyzji – brak jej publikacji w Dzienniku Ustaw;
- przekazanie kompetencji decyzyjnych Izby Deputowanych Ministrowi Sprawiedliwości, który może przyznać lub odmówić przyznania obywatelstwa luksemburskiego;

7. ustanowienie dróg odwołania od odmowy naturalizacji do Trybunału Administracyjnego, z możliwością wniesienia apelacji do Sądu Administracyjnego.

2. Zasada podwójnego obywatelstwa lub wielu obywatelstw

Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim nie zawiera warunku utraty lub zrzeczenia się dotychczasowego obywatelstwa przez cudzoziemca pragnącego nabyć obywatelstwo luksemburskie. Warunek taki figurował w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 22 lutego 1968 r. o obywatelstwie luksemburskim.

Od dnia 1 stycznia 2009 r. cudzoziemiec ubiegający się o naturalizację nie musi już przedstawiać zaświadczeń o utracie dotychczasowego obywatelstwa lub dokumentów dowodzących, iż w wyniku nabycia innego obywatelstwa nastąpi pełna utrata dotychczasowego obywatelstwa.

Nie oznacza to jednak, że cudzoziemiec podpisujący oświadczenie o naturalizacji będzie posiadał podwójne obywatelstwo po nabyciu luksemburskiego obywatelstwa. Aby stwierdzić, czy po nabyciu obywatelstwa luksemburskiego można utrzymać obywatelstwo innego kraju, należy wziąć pod uwagę także przepisy tego kraju. Nie wszystkie państwa przyjęły zasadę wielu obywatelstw, możliwa jest zatem sytuacja, że cudzoziemiec pragnący nabyć obywatelstwo luksemburskie pochodzi z kraju, którego przepisy nie dopuszczają podwójnego obywatelstwa lub wielu obywatelstw.

Na ubiegającym się o obywatelstwo luksemburskie, który pragnie zachować swoje dotychczasowe obywatelstwo, ciąży obowiązek uprzedniego zasięgnięcia informacji we właściwym organie państwa pochodzenia, na przykład w ambasadzie lub w konsulacie, czy w przypadku nabycia obywatelstwa luksemburskiego można zachować dotychczasowe obywatelstwo.

Jeżeli obce władze wyrażą na to zgodę, osoba posiadająca dwa obce obywatelstwa może, po nabyciu obywatelstwa luksemburskiego, mieć trzy obywatelstwa.

Z zastrzeżeniem konwencji międzynarodowych i ustaw obowiązujących w Wielkim Księstwie, osoba posiadająca poza obywatelstwem luksemburskim jedno lub więcej innych obywatelstw jest uznawana przez władze Wielkiego Księstwa wyłącznie za Luksemburczyka.

3. Warunki naturalizacji (art. 6 i 7)

Warunki, których spełnienie wymagane jest do uzyskania obywatelstwa luksemburskiego w drodze naturalizacji, zostały ustanowione w trosce o spójność społeczną i integrację osób pragnących stać się członkami luksemburskiej wspólnoty.

Ubiegający się o obywatelstwo luksemburskie musi dowieść, że w wystarczającym stopniu zintegrował się z krajem. Warunek dostatecznej integracji jest istotą przepisów o naturalizacji.

Ustawodawca przewidział kilka kryteriów, na podstawie których ocenia się spełnienie warunku dostatecznej integracji.

1. Wiek

Ubiegający się o obywatelstwo musi mieć ukończone co najmniej 18 lat w dniu złożenia wniosku o naturalizację. Takiego wniosku nie może zatem złożyć małoletni.

2. Zamieszkanie

Minimalny wymagany okres zamieszkania w kraju to 7 lat. Ubiegający się o naturalizację musi zamieszkiwać w kraju od co najmniej 7 kolejnych lat bezpośrednio poprzedzających złożenie wniosku. Ponadto zamieszkanie to musi być:

1. efektywne: wnioskodawca musi faktycznie zamieszkiwać w kraju;
2. legalne: wnioskodawca musi mieć pozwolenie na pobyt na terytorium Luksemburga.

W przypadku osób uznanych za uchodźców zgodnie z Konwencją genewską z dnia 28 lipca 1951 r. dotyczącą statusu uchodźców okres między złożeniem wniosku o azyl i datą przyznania statusu uchodźcy przez właściwego ministra jest traktowany na równi z pobytem w kraju na podstawie zezwolenia.

Warunek dotyczący zamieszkania musi być spełniony w chwili złożenia wniosku.

3. Znajomość języków

Ubiegający się o naturalizację powinien udowodnić czynną i bierną znajomość przynajmniej jednego z języków określonych w ustawie z dnia 24 lutego 1984 r. o ustroju językowym oraz zdać egzamin oceniający znajomość języka luksemburskiego w mowie.

Z wymogu zdania egzaminu oceniającego znajomość języka luksemburskiego w mowie zwolnione są osoby, które:

1. przynajmniej przez 7 lat uczyły się w Luksemburgu w ramach luksemburskiego szkolnictwa publicznego lub w szkole prywatnej realizującej program luksemburskich szkół publicznych; lub
2. uzyskały zezwolenie na pobyt na terytorium Luksemburga przed dniem 31 grudnia 1981 r. i zamieszkują w Luksemburgu co najmniej od tej chwili.

Wymagany poziom znajomości języka luksemburskiego w mowie to B1 w europejskich ramach odniesienia odnośnie do rozumienia języka mówionego oraz A2 w zakresie wypowiedzi ustnej. Taki poziom zakłada, że cudzoziemiec może zrozumieć audycję po luksembursku w radiu lub telewizji, a także potrafi wypowiedzieć się w sposób ogólny o swoim codziennym życiu, pracy, życiu rodzinnym i czasie wolnym. Podsumowując, ubiegający się o naturalizację musi być w stanie uczestniczyć w życiu społecznym i politycznym Luksemburga.

Weryfikacja i poświadczanie znajomości języka luksemburskiego w mowie na potrzeby naturalizacji należy do Centre de Langues Luxembourg. Centrum organizuje egzaminy kilka razy w roku.

Ubiegający się o naturalizację otrzymuje od państwa zwrot opłaty za egzamin na warunkach określonych w rozporządzeniu. Ubiegający się o naturalizację, który zrezygnuje z egzaminu bez uzasadnionej przyczyny lub nie stawi się na egzamin, nie otrzyma zwrotu opłaty i musi ponownie się zapisać.

Udział w kursie języka luksemburskiego jest całkowicie nieobowiązkowy. Jeśli ubiegający się o naturalizację przed egzaminem z języka luksemburskiego w mowie uczęszczał na kurs tego języka w Centre de Langues Luxembourg, otrzyma od państwa zwrot wpisowego na kurs i innych związanych z nim opłat. Jeżeli wnioskodawca odbył kurs poza Centre de Langues Luxembourg, opłaty zwracane są za przedstawieniem pokwitowania zapłaty i do wysokości kwoty równej opłatom w Centre de Langues Luxembourg.

Wnioski o zwrot opłaty za egzamin oraz za kurs języka luksemburskiego należy składać do Ministerstwa Sprawiedliwości (*Service de l'Indigénat*).

4. Wychowanie obywatelskie

Ubiegający się o naturalizację musi zaliczyć co najmniej 3 miesiące zajęć z wychowania obywatelskiego. Obowiązkowo należy odbyć kursy dotyczące luksemburskich instytucji i podstawowych praw. Trzeci kurs można wybrać spośród zajęć na temat historii, gmin, gospodarki, prawa pracy, zabezpieczenia społecznego i mediów.

Z udziału w zajęciach z wychowania obywatelskiego zwolnione są te same osoby, które nie mają obowiązku zdania egzaminu oceniającego znajomość języka luksemburskiego w mowie.

Zajęcia z wychowania obywatelskiego są organizowane w zdecentralizowany sposób przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Szkolenia Zawodowego (Dział Szkoleń dla Dorosłych). Kursy są prowadzone w kilku liceach w różnych regionach kraju. Licea te wyznacza co roku Minister Edukacji Narodowej i Szkolenia Zawodowego.

Kursy z zakresu wychowania obywatelskiego są nieodpłatne i prowadzone są w różnych językach. Jedne zajęcia trwają 2 godziny. Kursy odbywają się wieczorami lub w sobotnie przedpołudnia i nie kończą się żadnym egzaminem. Świadectwo ukończenia kursu wystawiane jest na podstawie listy obecności.

5. Niekaralność

Ubiegający się o naturalizację musi przedstawić wystarczające dowody niekaralności. Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim przyznaje Ministrowi Sprawiedliwości prawo do zawieszenia postępowania w sprawie naturalizacji lub odmowy naturalizacji.

Postępowanie w sprawie naturalizacji można zawiesić, jeżeli w sprawie ubiegającego się o naturalizację toczy się postępowanie karne.

Naturalizacji odmawia się, gdy:

1. ubiegający się o naturalizację został skazany za zbrodnię lub na karę pozbawienia wolności bez zawieszenia wynoszącą co najmniej rok; oraz
2. czyn, który był podstawą skazania przez obcy sąd, jest czynem zabronionym również na gruncie prawa luksemburskiego; oraz
3. kara została ostatecznie wykonana mniej niż 15 lat przed złożeniem wniosku o naturalizację, chyba że nastąpiło zatarcie skazania.

4. **Postępowanie w sprawie naturalizacji**

1. Złożenie wniosku (art. 10 ust. 1)

Jeżeli spełnione są warunki dotyczące wieku i zamieszkania, cudzoziemiec może złożyć pisemny wniosek o naturalizację do gminy w miejscu zamieszkania. Wniosek powinien być podpisany przez ubiegającego się o naturalizację i skierowany do Ministra Sprawiedliwości. Wnioskodawca powinien osobiście złożyć wniosek wraz z dokumentacją. Wniosek ten traktowany jest jako oświadczenie o naturalizacji.

2. Wymagane załączniki (art. 10 ust. 2)

Zainteresowany powinien dołączyć do wniosku o naturalizację następujące dokumenty:

- a. akt urodzenia wnioskodawcy oraz, w stosownym przypadku, akty urodzenia jego dzieci;

- b. dokładnie wypełniony kwestionariusz dotyczący życiorysu;
- c. zaświadczenie o obowiązkowym okresie zamieszkania, wystawione przez gminy, w których przebywał cudzoziemiec w wymaganym okresie zamieszkania w kraju;
- d. kopia paszportu wnioskodawcy poświadczona za zgodność z oryginałem, lub, w przypadku wnioskodawcy uznanego w Luksemburgu za uchodźcę zgodnie z Konwencją genewską z dnia 28 lipca 1951 r. dotyczącą statusu uchodźców, zaświadczenie o takim statusie wystawione przez właściwy organ;
- e. wyciąg z luksemburskiego rejestru karnego i analogiczny dokument wystawiony przez właściwe organy kraju pochodzenia i krajów poprzedniego zamieszkania, w których wnioskodawca zamieszkiwał od 18 roku życia w ciągu 15 lat poprzedzających złożenie wniosku;
- f. zaświadczenie o zdaniu egzaminu oceniającego znajomość języka luksemburskiego w mowie;
- g. zaświadczenie o udziale w luksemburskim kursie wychowania obywatelskiego.

Osoby zwolnione z obowiązku zdania egzaminu z języka luksemburskiego i z udziału w kursie wychowania obywatelskiego nie muszą przedstawiać dokumentów wymienionych w pkt. f i g.

Wniosek jest traktowany jako oświadczenie o naturalizacji tylko wtedy, gdy zostały do niego dołączone wszystkie wymagane dokumenty.

Wszystkie dokumenty muszą być przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego na język francuski lub niemiecki. Gmina zamieszkania wnioskodawcy bezpośrednio i niezwłocznie przekazuje wniosek o naturalizację wraz z dokumentacją Ministerstwu Sprawiedliwości (*Service de l'Indigénat*).

3. Kompetencje decyzyjne (art. 5 i 11)

Przyznanie lub odmowa naturalizacji następuje w drodze decyzji Ministra Sprawiedliwości. Decyzja o odmowie naturalizacji musi zawierać uzasadnienie.

Minister Sprawiedliwości podejmuje decyzję w terminie 8 miesięcy od złożenia wniosku o naturalizację. Termin ten nie ma zastosowania:

1. w czasie zawieszenia postępowania w sprawie o naturalizację w przypadku postępowania karnego; oraz
2. do wniosków o naturalizację lub w sprawie opcji złożonych przed dniem 1 stycznia 2009 r.

Naturalizacja wywiera skutki od dnia decyzji Ministra. Minister Sprawiedliwości powiadamia zainteresowanego o decyzji, która stanowi tytuł prawny. Gmina dokonuje wzmianki o decyzji Ministra w specjalnym rejestrze prowadzonym w dwóch egzemplarzach bądź w rejestrze aktów urodzenia. Decyzja nie jest publikowana w Dzienniku Ustaw.

4. Postępowanie szczególne (art. 8 i 9)

W ramach postępowania szczególnego, które ma być stosowane tylko w bardzo rzadkich przypadkach, w szczególnych okolicznościach decyzję o naturalizacji podejmuje Izba Deputowanych.

Jeżeli nie są spełnione prawne warunki naturalizacji, może ona zostać w drodze wyjątku przyznana cudzoziemcowi, który oddał szczególne zasługi państwu luksemburskiemu. Jeżeli nie złożono wniosku, naturalizację może zaproponować rząd.

Wniosek o naturalizację lub jej propozycja przedstawiane są Izbie Deputowanych, która podejmuje decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu takiego wniosku lub propozycji.

Wyciąg z ustawy przyznającej naturalizację jest publikowany w Dzienniku Ustaw. Minister Sprawiedliwości doręcza zainteresowanemu uwierzytelniony odpis tej ustawy, który stanowi tytuł prawny.

5. Drogi odwołania (art. 26)

Pod rządami ustawy z dnia 22 lutego 1968 r. o obywatelstwie luksemburskim (art. 13 i 14) Izba Deputowanych miała wyłączne kompetencje do przyznawania lub odmowy naturalizacji. Naturalizacja następowała w drodze ustawy. Wnioskodawca nie mógł się w żaden sposób odwołać od odmowy naturalizacji przez Izbę Deputowanych.

Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim wprowadza nowość – drogi odwołania, a dokładnie dwuinstancyjne postępowanie sądowe. Chodzi o wzmocnienie praw obywateli pragnących nabyć obywatelstwo luksemburskie.

Ze względu na to, że decyzja Ministra o odmowie naturalizacji jest decyzją administracyjną, kompetencje w tym zakresie przyznano sądom administracyjnym.

Do rozpatrzenia w pierwszej instancji skargi na decyzję Ministra o odmowie naturalizacji właściwy jest Trybunał Administracyjny. Odwołanie wnosi się do Sądu Administracyjnego.

Żadne odwołanie nie jest możliwe, jeżeli naturalizacji odmawia Izba Deputowanych w ramach wyżej wspomnianego postępowania szczególnego (art. 8 i 9). Więcej informacji w punkcie VII. Właściwość sądów w sprawach obywatelstwa luksemburskiego.

6. Wejście w życie i przepisy przejściowe (art. 4)

Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim weszła w życie dnia 1 stycznia 2009 r.

Ustawa ta stosuje się do wniosków o naturalizację lub odzyskanie obywatelstwa złożonych, począwszy od dnia 1 stycznia 2009 r.

Do wniosków o naturalizację, opcję lub odzyskanie obywatelstwa, mających moc oświadczenia, a złożonych przed dniem 1 stycznia 2009 r.:

1. w zakresie warunków merytorycznych stosuje się przepisy ustawy z dnia 22 lutego 1968 r. o obywatelstwie luksemburskim;
2. w zakresie postępowania i ewentualnego odwołania stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim.

B. Odzyskanie obywatelstwa luksemburskiego

Ogólnie rzecz biorąc, ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim łagodzi warunki odzyskania obywatelstwa luksemburskiego i upraszcza postępowanie w tej sprawie.

Dzięki zastosowaniu zasady podwójnego obywatelstwa lub wielu obywatelstw odzyskanie obywatelstwa luksemburskiego nie jest już uzależnione od utraty obcego obywatelstwa.

Ustawa przewiduje trzy przypadki odzyskania obywatelstwa luksemburskiego.

1. Przypadek Luksemburczyka z pochodzenia (art. 14)

Po ukończeniu 18 roku życia Luksemburczyk z pochodzenia, który utracił status Luksemburczyka, może odzyskać luksemburskie obywatelstwo. Może przy tym zachować obce obywatelstwo, o ile obce prawo na to zezwala.

Osoba pragnąca odzyskać luksemburskie obywatelstwo musi spełniać te same warunki dotyczące wieku i niekaralności, co ubiegający się o naturalizację. Musi także przedstawić te same dokumenty, z wyjątkiem zaświadczeń o zamieszkaniu w kraju, o zdanym egzaminie z języka luksemburskiego i o udziale w kursie wychowania luksemburskiego.

Aby dopełnić wymogów proceduralnych, zainteresowany podpisuje oświadczenie o odzyskaniu obywatelstwa przed urzędnikiem stanu cywilnego właściwym dla ostatniego miejsca zamieszkania w Luksemburgu, a jeśli nigdy nie mieszkał w kraju – przed urzędnikiem stanu cywilnego w gminie Luksemburg.

Oświadczenie o odzyskaniu obywatelstwa poddane jest decyzji Ministra Sprawiedliwości, który w drodze decyzji wyraża zgodę na odzyskanie obywatelstwa lub odmawia go. Decyzja odmowna musi zawierać uzasadnienie.

Minister Sprawiedliwości powiadamia zainteresowanego o decyzji, która stanowi tytuł prawny. Na marginesie oświadczenia o odzyskaniu obywatelstwa dokonuje się wzmianki o decyzji Ministra.

Od decyzji o odmowie odzyskania obywatelstwa można odwołać się do Trybunału Administracyjnego. Od wyroku Trybunału przysługuje apelacja do Sądu Administracyjnego. (Zob. pkt VII. Właściwość sądów w sprawach obywatelstwa luksemburskiego).

2. Przypadek osoby, której przodek posiadał obywatelstwo luksemburskie z pochodzenia (art. 29)

Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim wprowadziła nowy przypadek odzyskania obywatelstwa. Zastosowanie tego przepisu jest ograniczone czasowo.

Potomek w linii prostej, ze strony ojca lub matki, osoby będącej obywatelem luksemburskim po dniu 1 stycznia 1900 r., której jeden z potomków utracił obywatelstwo luksemburskie na gruncie uprzednio obowiązujących przepisów, może odzyskać obywatelstwo luksemburskie w drodze oświadczenia, nawet gdy urodził się za granicą.

Oświadczenie takie można złożyć najpóźniej do dnia 31 grudnia 2018 r.

Obowiązują te same warunki, wymagane dokumenty, procedura i drogi odwołania, co w wyżej opisanym przypadku odzyskania obywatelstwa.

Wymagany jest dodatkowy dokument – zaświadczenie wystawione przez Ministra Sprawiedliwości (*Service de l'Indigénat*) potwierdzające, że zainteresowany ma przodka będącego obywatelem luksemburskim po dniu 1 stycznia 1900 r., oraz że zainteresowany jest potomkiem tej osoby w linii prostej.

3. Przypadek kobiety, która niedobrowolnie straciła obywatelstwo luksemburskie (art. 31)

Luksemburka, która straciła obywatelstwo luksemburskie bez wyrażenia takiej woli, nabywając obce obywatelstwo swojego męża poprzez sam fakt zawarcia związku małżeńskiego lub z tytułu nabycia przez jej męża obcego obywatelstwa, może odzyskać obywatelstwo luksemburskie w drodze oświadczenia złożonego przed urzędnikiem stanu cywilnego.

Urzędnik stanu cywilnego przesyła Ministrowi Sprawiedliwości uwierzytelnioną kopię takiego oświadczenia w ciągu 8 dni od jego złożenia.

IV. Utrata obywatelstwa luksemburskiego

W nowej ustawie o obywatelstwie luksemburskim ograniczono liczbę przypadków utraty obywatelstwa.

Dzięki zasadzie podwójnego lub wielu obywatelstw dobrowolne nabycie obcego obywatelstwa nie prowadzi już do utraty luksemburskiego obywatelstwa.

A. Utrata obywatelstwa luksemburskiego przez zrzeczenie się (art. 13 ust. 1 i 2)

1. Warunki zrzeczenia się

Zrzekający się obywatelstwa luksemburskiego traci status Luksemburczyka.

Osoba pragnąca zrzec się obywatelstwa luksemburskiego musi spełnić następujące warunki:

1. mieć ukończone 18 lat;
2. złożyć oświadczenie o zrzeczeniu się przed urzędnikiem stanu cywilnego;
3. przedstawić dowód posiadania obcego obywatelstwa lub automatycznego nabycia bądź odzyskania obcego obywatelstwa na skutek złożenia oświadczenia.

Urządник stanu cywilnego przesyła Ministrowi Sprawiedliwości uwierzytelnioną kopię takiego oświadczenia w ciągu 8 dni od jego złożenia.

2. Skutki zrzeczenia się dla małoletnich dzieci

Zrzeczenie się obywatelstwa wywołuje następujące skutki dla małoletnich dzieci:

Traci obywatelstwo luksemburskie dziecko, które nie ukończyło 18 lat, jeżeli ma tylko jednego rodzica lub przysposabiającego, tracącego obywatelstwo luksemburskie w drodze zrzeczenia, pod warunkiem że dziecko otrzymuje lub posiada już obce obywatelstwo rodzica lub przysposabiającego.

Nie traci obywatelstwa luksemburskiego dziecko, które nie ukończyło 18 lat i ma oboje rodziców lub dwóch przysposabiających, a jedno z nich nadal posiada obywatelstwo luksemburskie. Jeżeli ten ostatni utraci jednak obywatelstwo luksemburskie, dziecko również je straci, o ile nabędzie bądź już posiada obywatelstwo jednego ze swoich rodziców lub przysposabiających.

B. Utrata obywatelstwa luksemburskiego przez ustanie pochodzenia (art. 13 ust. 3)

Traci obywatelstwo luksemburskie dziecko, którego pochodzenie od jednego z rodziców ustaliło przed ukończeniem przez dziecko 18 roku życia, chyba że drugi rodzic nie posiada statusu Luksemburczyka lub dziecko zostałoby bezpaństwowcem.

V. Pozbawienie obywatelstwa luksemburskiego

Pozbawienie obywatelstwa polega na odebraniu go osobie, która uzyskała je w nieuczciwy sposób.

A. Warunki (art. 15)

Osoba, która uzyskała status Luksemburczyka, może zostać pozbawiona obywatelstwa luksemburskiego, jeżeli nabyła je:

1. na podstawie fałszywych twierdzeń, w drodze oszustwa lub zatajenia istotnych faktów; lub

2. na podstawie lub przy użyciu fałszywego nazwiska lub na podstawie cudzego nazwiska, jeżeli osoba ta została uznana winną jednego z tych czynów w drodze orzeczenia sądowego mającego powagę rzeczy osądzonej.

Nie można pozbawić obywatelstwa osoby, która stałaby się w ten sposób bezpaństwowcem.

B. Postępowanie (art. 16)

Minister sprawiedliwości pozbawia narodowości luksemburskiej w drodze decyzji zawierającej uzasadnienie.

Gdy pozbawienie obywatelstwa stanie się ostateczne, decyzję Ministra pozbawiającą obywatelstwa lub wyrok sądu potwierdzający taką decyzję wpisuje się do specjalnego rejestru prowadzonego w dwóch egzemplarzach bądź do rejestru aktów urodzenia. Wpisu dokonuje urzędnik stanu cywilnego właściwy dla miejsca zamieszkania osoby pozbawionej obywatelstwa lub, jeśli osoba ta nie mieszka w kraju, urzędnik stanu cywilnego, który otrzymał akt naturalizacji.

Wzmianki dokonuje się także na marginesie aktu naturalizacji osoby pozbawionej obywatelstwa. Pozbawienie obywatelstwa wywiera skutki od dnia dokonania wpisu do właściwego rejestru.

Od decyzji Ministra pozbawiającej obywatelstwa można odwołać się do Trybunału Administracyjnego. Od wyroku Trybunału przysługuje apelacja do Sądu Administracyjnego. (Zob. pkt VII. Właściwość sądów w sprawach obywatelstwa luksemburskiego).

C. Konsekwencje (art. 17 i 18)

Małżonek i dzieci osoby pozbawionej obywatelstwa luksemburskiego mogą zrzec się tego obywatelstwa na następujących warunkach:

1. podpisanie oświadczenia o zrzeczeniu się przed urzędnikiem stanu cywilnego w terminie 3 miesiące od wpisu decyzji pozbawiającej obywatelstwa do właściwego rejestru. W przypadku małoletniego dziecka termin ten upływa 3 miesiące po osiągnięciu przez niego pełnoletności;
2. przedstawienie dowodu posiadania obcego obywatelstwa lub automatycznego nabycia bądź odzyskania obcego obywatelstwa na skutek złożenia oświadczenia.

Osoba pozbawiona obywatelstwa luksemburskiego oraz jej małżonek i dzieci, którzy zrzekli się tego obywatelstwa, nie mogą go odzyskać ani złożyć nowego wniosku o nabycie obywatelstwa luksemburskiego w drodze naturalizacji.

C. Przepis przejściowy (art. 30)

Przepis dotyczący pozbawienia obywatelstwa może być zastosowany także do wszystkich Luksemburczyków, którzy nie przejęli tego obywatelstwa od swoich rodziców w chwili urodzenia, a nabyli je przed wejściem w życie nowej ustawy o obywatelstwie luksemburskim.

VI. Dowód obywatelstwa luksemburskiego

Pod rządami ustawy z dnia 22 lutego 1968 r. o obywatelstwie luksemburskim (art. 37) dowodem obywatelstwa luksemburskiego jest zaświadczenie o obywatelstwie (*Heimatschein*). Przedstawienia tego zaświadczenia wymagają urzędy państwowe i gminne (np. w związku z konkursem na stanowisko w administracji), sądy (np. w przypadku przysposobienia) oraz ambasady i konsulaty (np. do wydania paszportu). Obywatel ubiegający się o zaświadczenie o obywatelstwie musi spełnić pewne formalności, składając różne dokumenty.

Ustawa z dnia 23 października 2008 r. o obywatelstwie luksemburskim wprowadza uproszczenia administracyjne. Obywatelstwa luksemburskiego można dowieść także na inne sposoby, nie tylko przy pomocy zaświadczenia o obywatelstwie, wymaganego wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach.

A. Paszport lub dowód tożsamości (art. 23)

O obywatelstwie luksemburskim świadczy posiadanie:

1. ważnego paszportu luksemburskiego; lub
2. ważnego luksemburskiego dowodu tożsamości,

chyba że istnieje dowód przeciwny.

B. Zaświadczenia o obywatelstwie (art. 24 i 25)

W przypadku poważnej wątpliwości lub sporu co do obywatelstwa luksemburskiego można wystawić zaświadczenie o obywatelstwie osobie, która udowodni, że jest obywatelem Luksemburga. Zaświadczenie to wydaje się także wtedy, gdy wymagają tego obce władze.

Zaświadczenie o obywatelstwie wystawia Minister Sprawiedliwości, określając jego okres ważności. Nie może on przekroczyć 5 lat.

Zaświadczenie o obywatelstwie wskazuje, że zainteresowany posiada obywatelstwo luksemburskie, a także, na wniosek zainteresowanego, podaje datę uzyskania tego statusu.

Dokument ten jest wiążący do momentu przedstawienia dowodu przeciwnego. Ten sam status mają zaświadczenia wystawione po dniu 10 września 1944 r.

Wystawienie zaświadczenia podlega opłacie skarbowej, której wysokość ustalana jest w drodze rozporządzenia i nie może przekraczać 30 euro.

VII. Właściwość sądów w sprawach obywatelstwa luksemburskiego

Pod rządami ustawy z dnia 22 lutego 1968 r. o obywatelstwie luksemburskim (art. 40) sprawy obywatelstwa luksemburskiego należały do wyłącznej właściwości sądów cywilnych.

Nowa ustawa o obywatelstwie luksemburskim przekazała te sprawy sądom administracyjnym, przewidując dwuinstancyjność postępowania. Pytania wstępne dotyczące ustalenia lub nabycia obywatelstwa luksemburskiego pozostają we właściwości sądów cywilnych.

A. Właściwość sądów administracyjnych (art. 26)

Do właściwości Trybunału Administracyjnego (*Tribunal administratif*) należą:

1. wszystkie roszczenia lub spory dotyczące obywatelstwa luksemburskiego;
2. odwołania od decyzji Ministra o odmowie naturalizacji lub odzyskania obywatelstwa oraz od decyzji pozbawiających obywatelstwa.

Termin na wniesienie odwołania od decyzji o odmowie naturalizacji lub odzyskania obywatelstwa to 3 miesiące od dnia powiadomienia o decyzji. W przypadku decyzji pozbawiających obywatelstwa termin 3 miesięcy biegnie od dnia wpisu tej decyzji do właściwych rejestrów.

Apelację wnosi się do Sądu Administracyjnego (*Cour administratif*) w terminie 40 dni od dnia powiadomienia o wyroku Trybunału Administracyjnego.

Zarówno odwołanie, jak i apelację składa się w formie pisma podpisanego przez adwokata.

Udostępnienie zainteresowanemu jego dokumentacji dotyczącej obywatelstwa jest możliwe tylko w ramach postępowania odwoławczego.

A. Właściwość sądów cywilnych (art. 27)

Pytania wstępne dotyczące przyznania obywatelstwa luksemburskiego rozstrzygane są na gruncie prawa właściwego zgodnie z ogólną normą kolizyjną. Pytania te należą do właściwości sądów cywilnych.

Jeżeli stan cywilny wynika z zagranicznego orzeczenia, którego prawidłowość jest podważana, można zwrócić się w formie pisma podpisanego przez adwokata do trybunału okręgowego o uznanie tego statusu. Trybunał orzeka na posiedzeniu niejawnym na wniosek prokuratora.